

prima instanță: N. Șova
instanța de apel: M. Anton, S. Arnăuț, A. Bostan

dosarul nr.2ra-491/16

ÎNCHEIERE

30 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ion Druță
Maria Ghervas

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Arhip Ludmila, reprezentată de avocatul Șontea Daniel,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Arhip Ludmila împotriva lui Anatolie Levița, Glutnic Radu și Tureac Oxana, Levița Tatiana și Voloșina Ariana cu privire la înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de proprietate și repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 noiembrie 2015, prin care a fost respins apelul declarat de Arhip Ludmila și menținută hotărîrea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 08 noiembrie 2010 prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

Arhip Ludmila și Arhip Vasile au depus cererea de chemare în judecată împotriva Arianei Voloșenco și lui Levița Anatoliei cu privire la înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de proprietate și repararea prejudiciului material și moral.

Prin încheierea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 26 decembrie 2005, cererea de chemare în judecată a fost restituită (f. d. 2 Vol. I).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2006, a fost admis recursul declarat de Arhip Ludmila, casată încheierea primei instanțe și restituită cauza în aceeași instanță pentru examinarea cererii depuse de Arhip Ludmila și Arhip Vasile, la etapa de primire a cererii (f.d. 61 Vol. I).

La 16 mai 2007, Arhip Ludmila și Arhip Vasile au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Levița Anatoliei cu privire la înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de proprietate și repararea prejudiciului material și moral (f.d. 8 Vol. I).

În motivarea acțiunii a invocat că apartamentul 37 situat la primul etaj al blocului de locuit din bd. Dacia 5, mun. Chișinău, în care locuiesc și dînșii, a fost procurat de Levița Anatoliei în anul 2006.

Din momentul procurării pîrîtul a început efectuarea reparației în apartament, astfel, a fost distrus peretele de bază a casei, iar în timpul ultimului cutremur a fost afectată grav temeinicia blocului de locuit.

Menționează reclamantii că dînșii locuiesc în apartamentul 40 din bd. Dacia 5, mun. Chișinău, și urmare a lucrărilor de reparație efectuate de Levința Anatolii, în apartamentul lor au avut loc mari schimbări, astfel, peretele care a fost distrus de la primul etaj, a afectat peretele de la etajul doi, care s-a lăsat, astfel existînd pericol de prăbușire în viitor, și de cauzare a unui prejudiciu prin surpare.

Indică că pentru a reface peretele și a efectua reparația sunt necesare unele cheltuieli, care în urma unui calcul preventiv constituie 4 000 lei.

În același timp indică că urmare a acțiunilor pîrîtului le-a cauzat și un prejudiciu moral manifestat prin sentimentele de frică trăite în legătură cu existența pericolului de surpare a peretelui, și stările de stres apărute ca urmare a certurilor cu pîrîtul.

Invocă reclamantii că Arhip Vasile, a suferit o intervenție chirurgicală la cap, și i-a fost stabilit gradul I de invaliditate, fiindu-i recomandată odihnă, însă lucrările de reparație din apartamentul pîrîtului îl afectează în mod direct, întrucît nu se poate odihni.

Mai mult decît atît pîrîtul, intenționează să deschidă un oficiu pentru care este necesar acordul vecinilor, însă pe care pînă în prezent nu l-a cerut.

Solicită, interzicerea deschiderii unui birou de către pîrît, interzicerea distrugerii pereților de bază a casei sau efectuarea unor activități de acest fel, repararea prejudiciului material în sumă de 4 000 lei, repararea prejudiciului material în mărime de 8 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

În cadrul dezbaterilor judiciare Arhip Ludmila a depus o cerere de completare a cerințelor împotriva lui Levința Anatolii, Levința Tatiana, Glutnic Radu și Tureac Oxana cu privire la înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de proprietate și repararea prejudiciului material și moral (f.d. 66 Vol. I).

În motivarea cererii a indicat că Levința Tatiana este proprietara apartamentului 37 din bd. Dacia 5, mun. Chișinău amplasat cu un etaj mai jos decît apartamentul 40 în care locuiește dînsa.

Menționează că în apartamentul nr. 37 deja o perioadă mai mare de 2 ani se efectuează lucrări de reparație și reconstrucție pentru deschiderea unui birou, lucrările fiind inițiate de Levința Anatolii tatăl Tatianeii Levința și ulterior continuate de Glutnic Radu căruia i-a fost transmis în chirie apartamentul respectiv pentru deschiderea unui atelier de croitorie.

Indică că în rezultatul reconstrucției apartamentului nr. 37 situat pe bd. Dacia 5, mun. Chișinău din destinație locativă în apartamentul cu destinație nelocativă, apartamentul dînsei a fost deteriorat, astfel s-au lăsat pereții și au apărut multiple crăpături în pereți locuinței și pe tavan.

Mai mult din cauza demolării pereților în apartamentul în care locuiește mereu era praf, miros de vopsea și alte substanțe chimice, deseori avea loc scurt circuit, iar în prezent în una din odăi este deconectată lumina din motiv că au fost deteriorate firele electrice, iar pentru repararea acestora și pentru efectuarea reparației în apartament este necesară aproximativ suma de 7 000 lei.

Totodată, pe motiv că au fost încălcate normele securității incendiare apartamentul dînsei a fost inundat, fiindu-i deteriorate multe lucruri, prejudiciul material cauzat constituind suma de 4 000 lei.

În același timp, afirmă că Levința Anatoliei, ilegal a distrus spațiul verde din fața blocului de locuit și a tăiat fără permisiunea locatarilor arborii din fața casei.

Astfel, indică reclamanta că urmare a lucrărilor efectuate în apartamentul 37, fără acordul vecinilor a fost amenajat un oficiu și transmis în anul 2005 în chirie lui Glutnic Radu și Tureac Oxana, care au continuat lucrărilor de reparație și replanificare a oficiului continuând să le creeze incomodități, iar vibrațiile și zgomotul, produs de mașinile de croitorie în oficiu instalate odată cu deschiderea atelierului de croitorie, au dus la înrăutățirea bruscă a sănătății soțului său și la decesul acestuia, care a survenit la 18 ianuarie 2006, la fel, agravându-se și starea sănătății sale.

Solicită desființarea oficiului din apartamentul 37 deschis fără acordul locatarilor blocului nr. 5 din bd. Dacia nr. 5, mun. Chișinău, restabilirea pereților demolați și a utilajului de ventilare din apartamentul 37, restabilirea zonei verzi din fața casei de locuit, interzicerea activității atelierului de croitorie deschis în apartamentul 37 din bd. Dacia 5, mun. Chișinău, repararea prejudiciului material în mărime de 11 000 lei și a prejudiciului moral în mărime de 20 000 lei.

Totodată, Arhip Ludmila a depus cerere de completare a cerințelor împotriva Arianei Voloșina cu privire la înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de proprietate și repararea prejudiciului moral.

În motivarea cererii a invocat că Voloșina Ariana este proprietara apartamentului 37 „a” din bd. Dacia 5, mun. Chișinău în care fără acordul locatarilor blocului în care se află apartamentul a deschis un salon de frizerie, și a tăiat copacii din fața blocului inclusiv din fața geamului apartamentului dînsei, iar în locul arborilor a acoperit o trecere cu pavaj.

Menționează că în timpul replanificarea apartamentului nr. 37 „a” a produs zgomot și vibrații încălcând toate normele sanitare, fapt ce i-a agravat starea de sănătate.

Indică reclamanta că soțul dînsei, Arhip Vasile, fiind în viață, în nenumărate rânduri a solicitat Arianei Voloșenco să înceteze zgomotul pe care îl creează, însă toate adresările se finisau cu violență fizică.

Solicită, retragerea licenței pentru activitate a frizeriei eliberate Arianei Voloșenco fără acordul locatarilor din blocul nr. 5 din bd. Dacia, mun. Chișinău, obligarea Arianei Voloșenco să desființeze oficiul, să înlătore trecerea acoperită cu pavaj și să restabilească zona verde din preajma blocului și repararea prejudiciului moral în mărime de 8 000 lei (f. d. 68 Vol. I).

În cadrul dezbaterilor judiciare Arhip Ludmila concretizându-și cerințele înaintate a solicitat repararea prejudiciului în suma totală de 133 000 lei, ce include prejudiciul moral cauzat prin faptul înrăutățirii stării sănătății și prejudiciul material, inclusiv: costul hainelor deteriorate în timpul inundării apartamentului în care domiciliază reclamanta, costul reparației rețelelor electrice, costul ferestrei instalate de reclamanta în camera care este amplasată deasupra intrării suplimentare în apartamentul 37 de pe bd. Dacia 5, mun. Chișinău și suma de 20 000 lei ce constituie costul reparației în camera în care au apărut fisuri pe pereți. Totodată, reclamanta a solicitat restabilirea zonei verzi din fața casei nr. 5 de pe bd. Dacia, mun. Chișinău, ridicarea peretelui demolat din apartamentul nr. 37, interzicerea activității atelierului de cusut din ap. 37 amplasat pe str. Dacia 5, mun. Chișinău, cu retragerea patentei de întreprinzător, eliberată pe numele lui Glutnic Radu (f.d. 79 Verso Vol. III).

Prin hotărârea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 08 noiembrie 2010, acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 noiembrie 2015 a fost respins apelul declarat de Arhip Ludmila și menținută hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut prevederile art. 14 alin. (1) și (2), art. 1398 alin. (1), art. 1413 Cod civil care reglementează, repararea prejudiciilor, temeiul și condițiile generale ale răspunderii delictuale și răspunderea în cazul căderii sau scurgerii din construcție și a remarcat că elementele determinante cu privire la cauzele și împrejurările producerii faptei pentru încasarea pagubelor cauzate pot fi dovedite de partea interesată prin orice mijloc legal de probă, administrate în cadrul dezbaterilor judiciare în conformitate cu prevederile art. 117, 118 CPC.

Astfel, cu referire la Raportul de expertiză judiciară nr. 321 din 05 martie 2015, prin care s-a stabilit că între fisurile existente în pereți, tavan și teracota din baia apartament 40 din bd. Dacia 5, mun. Chișinău în care locuiește Arhip Ludmila și lucrările de reparație și replanificare a imobilului nr. 37 din același bloc de locuit nu este legătură cauzală, instanța de apel a considerat întemeiată concluzia primei instanțe vis-a-vis de respingerea cerințelor cu privire la repararea prejudiciului material, concluzionând că cumulul de probe administrate la dosar nu întrunesc prezența elementelor esențiale și suficiente pentru angajarea răspunderii civile delictuale a intimitei Levința Tatiana și anume: prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal dintre faptă prejudiciu și vinovăție.

Totodată, invocând reglementările art. art. 1422 alin. (1) și (2), 1423 Cod civil, care statuează reparația prejudiciului moral și mărimea compensației pentru prejudiciul moral, instanța de apel a reținut că contrar prevederilor art. 118 alin. (1) CPC, în conformitate cu care partea care solicită încasarea prejudiciului moral are obligația pozitivă de a proba necesitatea încasării acestuia, Arhip Ludmila nu a demonstrat prin probe pertinente și concludente faptul că i-au fost cauzate careva suferințe psihice și fizice.

Iar, menționând că Arhip Ludmila nu a prezentat la materialele cauzei probe conform sarcinii pozitive de probațiune instituite de art. 118 alin. (1) CPC că activitatea atelierului de cusut a cauzat careva prejudicii apelantei și imobilului acesteia în procesul activității în imobilul, instanța de apel a reținut temeinicia concluziei primei instanțe cu referire la faptul că în speță nu sunt întrunite prevederile art. 1400 Cod civil, privind ingerința în activitatea de întreprinzător.

La fel, instanța de apel a constatat justificată și concluzia instanței de fond privind respingerea pretenției reclamantei privind restabilirea zonei verzi din fața casei nr. 5 din bd. Dacia, mun. Chișinău, remarcând că în conformitate cu art. 14 alin. (1) Cod civil, persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel, însă, în speță nu a fost lezată nici un drept al Ludmillei Arhip.

La 11 ianuarie 2016, Arhip Ludmila, reprezentată de avocatul Șontea Daniel a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a invocat că nu este de acord cu decizia instanței de apel și o consideră ilegală și neîntemeiată.

Astfel, invocând prevederile art. art. 14, 1398, 1413 Cod civil, consideră că instanța de apel nu a elucidat toate circumstanțele importante ale cauzei și eronat a ajuns la concluzia respingerii cererii de apel.

Menționează că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 aprilie 2011 s-a dispus efectuarea expertizei tehnice repetate privind stabilirea și evaluarea impactului demolării peretelui apartamentului 37 din bd. Dacia 5, mun. Chișinău.

Prin scrisoarea nr. 499 din 06 februarie 2012, Arhip Ludmila a fost informată de către Centrul Național de Expertize Judiciare de pe lângă Ministerul Justiției despre imposibilitatea efectuării expertizei pe motiv că experților nu le-a fost asigurat accesul în apartamentul 37 din bd. Dacia 5, mun. Chișinău, și din același motiv potrivit raportului de expertiză nr. 2503 din 13 decembrie 2012, experții au fost în imposibilitate să răspundă la toate întrebările din încheierea instanței.

Indică, recurentul că ulterior prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 februarie 2013, s-a dispus ridicarea pricinii și expedierea în adresa Centrului Național de Expertize Judiciare pentru finalizarea efectuării expertizei numite anterior prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 aprilie 2011.

Iar, prin scrisoarea nr. 3553 din 25 iunie 2013 pricina împreună cu materialele au fost restituite instanței de apel fără executare.

Drept urmare, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2013, cauza civilă în mod repetat a fost expediată Centrului Național de Expertize Judiciare pentru finalizarea expertizei numite prin încheierea din 13 aprilie 2011.

Astfel, potrivit concluziilor raportului de expertiză nr. 321 din 05 martie 2015, în apartamentul nr. 37 din bd. Dacia 5, mun. Chișinău au fost efectuate replanificări, unii pereți au fost demolați iar alții au fost zidiți. Planificarea în natură a imobilului diferă de cea prezentată pe planurile cadastrale anexate la materialele cauzei.

În astfel de circumstanțe, este de părerea că instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante ale pricinii, a interpretat eronat legea, iar prin dispunerea respingerii cererii de apel a admis o eroare judiciară.

Tot la 11 ianuarie 2016, Arhip Ludmila din numele propriu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, înaintând cerințe similare celor înaintate în recursul depus fiind reprezentată de avocatul Șontea Daniel.

În motivarea recursului a invocat că decizia instanței de apel conține erori de fapt, și nu se referă la toate circumstanțele esențiale.

Astfel, indică că deși cererea de chemare în judecată inițială a fost depusă la 08 decembrie 2005, instanța a indicat data de 16 mai 2007, și necăutând la faptul că în nenumărate rînduri în cererile depuse a indica în calitate de pîrîți pe Levința Tatiana, Voloșenco Ariana, Tureac Oxana și Glutnic Radu, instanța nu a indicat în decizie în calitate de pîrîți toate persoanele.

Mai indică, că instanța cu constatat și elucidat pe deplin și integral circumstanțele importante ale cauzei, fapt ce a dus la emiterea unei decizii ilegale și neîntemeiate de respingere a apelului, și respectiv a acțiunii (f.d. 18).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 11 ianuarie 2016 împotriva instanței de apel din 12 noiembrie 2015, în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Arhip Ludmila, reprezentată de avocatul Șontea Daniel este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Arhip Ludmila, reprezentată de avocatul Șontea Daniel nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Mai mult, argumentele invocate în recurs se axează asupra fondului cauzei, constituind o reproducere a celor aduse în cererea de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Arhip Ludmila, reprezentată de avocatul Șontea Daniel asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Arhip Ludmila, reprezentată de avocatul Șontea Daniel ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Arhip Ludmila, reprezentată de avocatul Șontea Daniel se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ion Druță

Maria Ghervas